



Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 18. kesäkuuta 2024
(OR. en)

11347/24

COH 41
SOC 488

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähtettäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Päivämäärä: 18. kesäkuuta 2024

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Ed. asiak. nro: 10655/24

Asia: Yhdeksäs koheesiokertomus
– Neuvoston päätelmät (18. kesäkuuta 2024)

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston (yleiset asiat/koheesio) 4034. istunnossaan 18. kesäkuuta 2024 hyväksymät päätelmät yhdeksänneistä koheesiokertomuksesta.

Neuvoston päätelmät yhdeksänneistä koheesiokertomuksesta**EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO**

- 1) ON TYYTYVÄINEN yhdeksännen koheesiokertomukseen, sillä se on joka arvokas katsaus koheesiopolitiikan rooliin talouden vakauttajana, joka on edistänyt ylöspäin tapahtuvaa lähentymistä ja Euroopan yhdentymistä erityisesti Euroopan sisämarkkinoiden 30-vuotisen olemassaolon aikana ja 20 vuotta vuoden 2004 laajentumisen jälkeen, sekä kertomuksen analyysiin koheesiopolitiikan vaikutuksesta Euroopan unionin taloudelliseen, sosiaaliseen ja alueelliseen yhteenkuuluvuuteen uusimpien saatavilla olevien tietojen perusteella.
- 2) TOTEAA, että kertomus on annettu strategisella hetkellä, ja se edistää pohdintaa siitä, miten koheesiopolitiikan suunnittelua ja täytäntöönpanoa voitaisiin edelleen vahvistaa ja parantaa.
- 3) PALAUTTAA MIELEEN, että koheesiopolitiikka on EU:n tärkein pitkän aikavälin ja alueellisten investointien väline ja rakennemuutoksen edistäjä, joka mahdollistaa räätälöityjen ratkaisujen kehittämisen ja käyttöönoton mahdollisimman lähellä kansalaisia ja yrityksiä.
- 4) KOROSTAA, että koheesiopolitiikka on keskeinen osa Euroopan yhdentymistä ja auttaa vähentämään alueiden välisiä kehityseroja ja vastaamaan niiden haasteisiin, ja sen yleisenä tavoitteena on edistää koko unionin sopusointuista kehitystä.

Koheesiopolitiikka tuottaa tulosta...

- 5) PANEE MERKILLE yhdeksännen koheesiokertomuksen havainnot, jotka koskevat seuraavia pitkän aikavälin suuntauksia, joita on havaittu viime vuosikymmeninä, kun koheesiopolitiikan tuen ansiosta monissa EU:n osissa on tapahtunut huomattavaa ylöspäin tapahtuvaa taloudellista ja sosiaalista lähentymistä:

- Koheesiopolitiikka vahvistaa sisämarkkinoita ja tasoittaa toimintaedellytyksiä, ja sillä on ollut tärkeä rooli uusien jäsenvaltioiden integroimisessa sisämarkkinoihin, minkä ansiosta kaikki alueet ovat voineet hyötyä niistä.
- Keskimääräinen BKT asukasta kohti on kasvanut huomattavasti EU:hun vuonna 2004 ja sen jälkeen liittyneissä jäsenvaltioissa, mikä johtuu tuottavuuden kasvusta vähemmän kehittyneillä alueilla.
- Koheesiopolitiikalla on keskeinen rooli julkisten investointien tukemisessa ja yksityisten investointien houkuttelemisessa, ja se luo lisäarvoa ja työpaikkoja ja edistää näin EU:n kilpailukykyä ja tuottavuuden kasvua.
- Koulutustaso on noussut yleisesti ja aikuisten osallistuminen koulutukseen on lisääntynyt voimakkaasti, mikä on lisännyt yhteyksiä, parantanut innovointia ja yrittäjyyttä ja vahvistanut inhimillistä pääomaa.
- Koheesiopolitiikan aktiivisella tuella alueiden väliset työllisyys- ja köyhyyserot ovat kaventuneet, työllisyys- ja sosiaaliset indikaattorit ovat yleisesti ottaen parantuneet ja työttömyysasteet ovat lähentyneet toisiaan.
- Koheesiopolitiikka on myös osaltaan parantanut jäsenvaltioiden hallinnollisia valmiuksia ja hallinnon laatua, kun monenlaista osaamista ja hallinnon tehokkuutta on tuettu.
- Koheesiopolitiikan resursseja on saatu nopeasti käyttöön, minkä ansiosta sillä on ollut tärkeä rooli viimeaikaisten kriisien epäsymmetristen vaikutusten lieventämisessä. Se on myös tasoittanut tietä vakaalle ja nopealle elpymiselle erityisesti haavoittuvilla alueilla.

... mutta rakenteelliset ja uudet haasteet voivat lisätä alueellisia eroja

- 6) PALAUTTAA MIELEEN nykyiset ja uudet haasteet, joita ovat muun muassa vihreä ja digitaalinen siirtymä, ilmastonmuutos ja sen kielteiset seuraukset, muuttoliike, lisääntynyt maailmanlaajuinen kilpailu ja EU:n kilpailukyvyyn, yhteenliitettävyyden ja strategisen riippumattomuuden tarve samalla kun säilytetään avoin talous, sekä geopolitiittinen epävakaus EU:n ulkorajoilla, ja kiinnittää erityistä huomiota jäsenvaltioihin ja alueisiin, joihin Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa vastaan vaikuttaa eniten, erityisesti Venäjän ja Valko-Venäjän sekä Ukrainan naapurialueisiin.
- 7) ON HUOLESTUNUT väestörakenteeseen liittyvistä haasteista, jotka lisäävät entisestään julkiseen talouteen kohdistuvaa painetta ja pahentavat osaamisvajetta ja työvoimapulaa, sekä työmarkkinoiden haasteista, kuten nuorisotyöttömyydestä, ja osaamiskehitysloukun riskistä. TOTEAA, että nämä haasteet vaikuttavat vakavammin maaseutualueisiin, syrjäisiin alueisiin ja vakavista ja pysyivistä luonnonhaitoista kärsiviin alueisiin, jotka kärsivät väestökadosta ja aivovuodosta, sekä kaupunkialueisiin, mikä johtuu toimeliaisuuden ja väestön keskittymisestä suurille kaupunkialueille. KOROSTAA tässä yhteydessä myös kaupunkien ja maaseudun välisiin yhteyksiin perustuvan monikeskuksisen kehitysmallin merkitystä.
- 8) TOTEAA, että sosioekonomiset erot ovat edelleen suuria ja että rakenteelliset ja uudet haasteet vaikuttavat tai uhkaavat vaikuttaa yhä useampiin alueisiin. ON HUOLESTUNUT siitä, että lähentyminen on ollut epätasaista eri puolilla EU:ta, etenkin jäsenvaltioiden ja alueiden sisällä, ja että rakenteelliset haasteet yhdessä talouden häiriöiden epäsymmetristen vaikutusten, Venäjän Ukrainaa vastaan käymän hyökkäyssodan ja muiden kriisien kanssa johtavat monilla alueilla asteittaiseen eriytymiseen, talouden pysähtyneisyyteen, taantumaa, kehitysloukkuihin tai alueen kansalaisten köyhyys- ja syrjäytymisriskiin.
- 9) TOTEAA lisäksi, että myös mahdolliset tulevat laajentumiset vaikuttavat koheesiopolitiikkaan.
- 10) KOROSTAA, että näihin haasteisiin ja huolenaiheisiin on vastattava osallistavalla ja oikeudenmukaisella tavalla varmistaen, ettei ketään jätetä jälkeen. YHTYY komission päätelmään, että jos rakenteellisiin ja uusiin haasteisiin ei puututa, ne voivat lisätä taloudellisia, sosiaalisia ja alueellisia eroja.

Koheesiopolitiikka on kehittyvää politiikkaa, jossa on hyödynnettävä siitä ja muista välineistä saatuja kokemuksia

- 11) KEHOTTA komissiota pohtimaan asianmukaisia tapoja tarjota vuoden 2027 jälkeisessä koheesiopolitiikassa räätälöityä tukea alueille, jotta ne voivat hallita menestyksekkäästi näitä haasteita, keskittyen erityisesti vihreään, digitaaliseen, teolliseen ja demografiseen haasteeseen sekä sosioekonomisen kehityksen eri tasoihin ottaen huomioon kuluvan kauden kokemukset.
- 12) KOROSTAA, että koheesiopolitiikka on yksi tärkeimmistä välineistä, joilla voidaan edistää kehitystä kaikilla Euroopan alueilla, erityisesti alueilla, joilla on edelleen rakenteellisia haasteita, mukaan lukien vähemmän kehittyneet alueet, sekä merkittävää EU:n investointipolitiikkaa, jolla olisi jatkossakin tuettava lähentymisessä tarvittavia investointeja ja puututtava kehitysloukkuihin sekä luotava kasvumahdollisuuksia alueille ja niiden kansalaisille.
- 13) VAHVISTAA, että koheesiopolitiikka, joka on yhteistyöhön perustuvan hallinnoinnin tukemaa paikkalähtöistä politiikkaa, on räätälöitävä alueiden tarpeisiin, erityisiin haasteisiin ja haavoittuvuuksiin, samalla kun vahvistetaan osallistumista ja alueellisia välineitä ja annetaan alueille mahdollisuus toteuttaa merkittävimmät investoinnit ja uudistukset tarkoituksenmukaisimmalla tasolla. TUNNUSTAA koheesiopolitiikan kasvavan roolin eurooppalaisen ohjausjakson edistämisessä.
- 14) PALAUTTAA MIELEEN SEUT 174 artiklan perusperiaatteet, joilla edistetään EU:n alueiden sopusointuista kehitystä ja joissa kiinnitetään erityistä huomiota tiettyihin aloihin.
- 15) PALAUTTAA MIELEEN SEUT 349 artiklassa tunnustetun syrjäisimpien alueiden rakenteellisen, sosiaalisen ja taloudellisen tilanteen ja sen, että koheesiopolitiikan on vastattava kyseisten alueiden kehityshaasteisiin ja tuettava niiden alueellista yhdentymistä.
- 16) PALAUTTAA MIELEEN, että alueellinen ulottuvuus on sisällytettävä paremmin EU:n politiikkoihin, jotta voidaan vahvistaa EU:n toimien johdonmukaisuutta.
PERÄÄNKUULUTTAA yleistä tietoisuutta koheesion vahvistamisesta unionin politiikoissa ja aloitteissa ja KOROSTAA, että koheesiopolitiikan ja muiden asiaankuuluvien politiikkojen ja aloitteiden välillä tarvitaan täydentävyyttä ja synergioita suunnitteluvaiheesta lähtien, myös kansallisella ja alueellisella tasolla.

- 17) PAINOTTAA, että on tärkeää jatkaa koheesiopolitiikan yksinkertaistamista edunsaajien ja ohjelmaviranomaisten kannalta (etenkin hyödyntämällä nykyisiä yksinkertaistamistoimenpiteitä, mukaan lukien kustannuksiin perustumaton rahoitus ja yksinkertaistetut kustannusvaihtoehdot) ja mahdollistaa se, että EU:n eri alueiden ja jäsenvaltioiden tilanteet otetaan huomioon suunnittelu- ja täytäntöönpanovaiheessa, kun tällaisia yksinkertaistamistoimenpiteitä määritellään, jotta koheesiopolitiikkaa voidaan tehostaa ja kohdentaa tarkemmin.
- 18) PALAUTTAA MIELEEN, että valvonnan ja tarkastusten on oltava yhdenmukaisia ja oikeasuhteisia ja että samalla on säilytettävä petosten ja korruption ehkäisemistä ja torjuntaa koskevat tiukat vaatimukset kaikilla tasoilla. PALAUTTAA MIELEEN myös tarpeen vahvistaa yhden tarkastuksen periaatteen soveltamista.
- 19) KOROSTAA unionin taloudellisten etujen suojaamisen merkitystä ottaen huomioon yleisestä ehdollisuusjärjestelmästä unionin talousarvion suojaamiseksi annetun asetuksen.
- 20) TOTEAA, että hyvä hallintotapa ja valmiuksien kehittäminen ovat tärkeitä, jotta voidaan vastata paremmin jäsenvaltioiden hallinnollisiin tarpeisiin alue- ja paikallistasolla. PAINOTTAA, että hyvä hallintotapa, vahvat instituutiot, oikeusvaltioperiaatteen kunnioittaminen ja vahvat hallinnolliset valmiudet ovat tärkeitä koheesiopolitiikan vaikuttavalle ja tehokkaalle suunnittelulle ja täytäntöönpanolle.
- 21) KOROSTAA merkitystä, joka koheesiopolitiikalla on sisämarkkinoiden edelleen vahvistamisessa, sillä se vähentää alueiden välistä epätasapainoa, vauhdittaa kasvua ja edistää innovointia.
- 22) TUNNUSTAA Interreg-aloitteen merkityksen tasapainoisemman aluekehityksen saavuttamiselle paremman alueiden välisen yhteistyön avulla sekä tarpeen tehostaa rajatylittävää yhteistyötä erityisesti alueiden välisissä arvoketjuissa ja valtioiden rajat ylittävässä kestävässä infrastruktuurissa siirtymän toteuttamiseksi.
- 23) TÄHDENTÄÄ mahdollisuutta pohtia, miten koheesiopolitiikasta voidaan tehdä tulosperusteisempaa tehokkuuden lisäämiseksi sekä siitä että muista EU:n välineistä saatujen kokemusten pohjalta. KOROSTAA tarvetta tehdä päätöksiä politiikan luotettavien arviointien perusteella ja ottaen huomioon niiden toiminnalliset vaikutukset erityisesti tarkastus- ja valvontajärjestelmiin.

- 24) PYYTÄÄ komissiota laatimaan ehdotuksia, joilla pyritään mukauttamaan koheesiopolitiikkaa sen rooliin aluekehityksen pitkän aikavälin kehyksenä, joka tukee EU:n kasvumallia ja perustuu sen erityisiin vahvuuksiin – yhteistyöhön perustuva hallinnointi, monitasoinen hallinto, paikkalähtöinen lähestymistapa ja kumppanuusperiaate – pitäen mielessä, että alueilla on erilaiset lähtökohdat, tarpeet ja valmiudet ja että niiden olisi seurattava erilaisia kehityspolkuja nykyisten ja tulevien muutosten suhteen. ODOTTAA saavansa seuraavaa lainsäädäntöpakettia koskevat ehdotukset viimeistään heinäkuussa 2025 monivuotista rahoituskehystä koskevan ehdotuksen jälkeen monivuotista rahoituskehystä koskevassa asetuksessa asetetun määräajan mukaisesti.
-